

Konsentrasjonsleirer

Rettferdig fordeling av ondskapen

Av Håkon Glosli, Sarpsborg

Den polske ambassadør Stanislaw Czartoryski berømmer 19.11. initiativet med Auschwitz-bussene, men kan ikke akseptere formuleringen «tyske og polske konsentrasjonsleirer». For å fordele ondskapen noe mer rettferdig må man minne om at Polen anla de første konsentrasjonsleirene i Mellom-Europa, Szcypiorno i 1918, Stralkowo i 1919, Bereza-Kartuska i 1920, Brest-Litovsk i 1926. Leirene ble fylt opp som følge av bl.a. overgrep mot den tyske befolkning i landområder som Polen fikk hånd om etter den første verdenskrig, fly av et Tyskland i kne og seierherrenes bajonetter.

Det kan minnes om en amerikansk senators ord om utdrivelsen av tyskere i 1945 fra områder som ved Jalta-avtalen ble tildelt Polen: «I hele historien finnes det ikke en så avskyelig forbrytelse nedtegnet som berettelsen om hva som foregikk i Øst- og Mellom-Europa 1945-46. Hele 15-20 millioner mennesker er rykket opp med roten fra sine tusenårige bosteder og kastet ut i et levende helvete eller drevet som kveg gjennom Øst-Europas ruiner.» («Det fredsfjendtlige trauma» - ISBN 82-991971-0-4.) Ellers opererte Polen i 1945 med 1255 konsentrasjonsleirer og 227 fengsler hvor tyskere ble inn satt. Og det finnes eksempel hvor bare 20 % av fangebelegget i leiren overlevde! F.eks. Leiren Lamsdorf med 7236 voksne, 828 barn, hvorav 6488 døde ved skyting, ble slått ihjel, ble levende begravet, ble brent levende, eller døde av forutgående mishandlinger. (Lamsdorf: ISBN 3-87466-015-X.) Under de samme buss-turene burde like fullt dette bli minnet om og tilført ungdommen. En skjev fremstilling av historien kan opparbeide hat til den ene part.

Torsdag 24. desember 1998